

DE CREATIEVE INDUSTRIE GEEFT HOOP, TROOST, ONTSPANNING EN EEN INKOMEN

Door Anne de Jong, woordvoerder ENCORE, Alliantie Nederlandse Creatieve Industrie

Wat hebben bloemen en friet voor op de creatieve industrie?

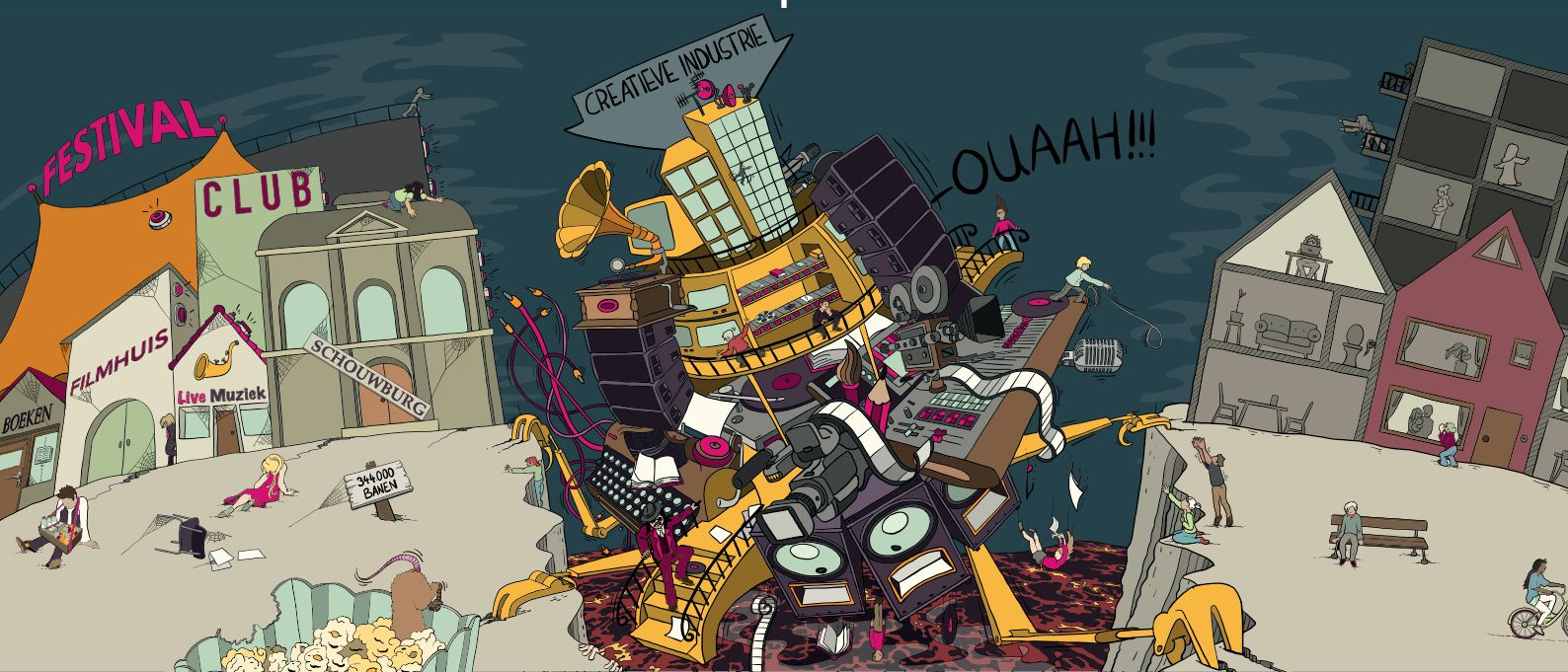
De afgelopen weken heb ik herhaaldelijk gehoord dat we als creatieve industrie "natuurlijk" nooit een beroep zouden kunnen doen op noodhulp vanuit het Ministerie van OCW. Dat zou voorbehouden moeten zijn aan het gesubsidieerde deel van de culturele en creatieve sector. Dan maar aangebeld bij Economische Zaken, maar die verwijst de creatieve industrie doodleuk naar OCW terug, want die begrijpen volgens EZK dat de hele sector uit meer bestaat dan de gesubsidieerde instellingen alleen.

Creatieve ondernemers willen niets meer dan hun auteurs, filmmakers en musici blijven bedienen. Zij willen toegang tot liquiditeiten hebben, waarmee ze hen een podium blijven geven naar het publiek. Door te ontdekken, te investeren, risico te lopen, marketing te bedrijven en ja, te verkopen. Het maakt niet uit of die motor blijft draaien door investeringen van EZK of subsidies van OCW. Maar blijven draaien, dat zal ze.

Waarom is de redding in de huidige opstelling van het kabinet vooral voorbehouden aan prachtige gebouwen die er in principe voor eeuwen staan. Waar blijft de steun aan de mensen die ervoor zorgen dat er überhaupt iemand die gebouwen binnenkomt? Van het ene op het andere moment zijn die veroordeeld tot de bijstand. Worden ze gekort als ze geld ontvangen uit

(auteurs- en naburige) rechten die betrekking hebben op eerdere jaren: ze hebben alleen de pech dat het nu uitgekeerd wordt. Juist nu hebben ze niet alleen steun nodig voor water, brood en een dak boven hun hoofd, maar ook voor hun nieuwe producties. Daar ligt immers hun kracht.

Het tijdsgewricht waarin we nu zitten is een periode van gedwongen stilte en reflectie. Dit inspireert makers tot grote, nieuwe kunsten. Kunsten die broodnodig zijn voor de samenleving tijdens de crisis en daarna. Nu we veel meer naar radio luisteren, TV kijken, muziek, films en series streamen, is er een groeiende behoefte aan nieuwe content. Het publiek wil nieuwe series, films, muziek en boeken: tegen verveling, maar ook ter inspiratie en ontspanning. Normaal brengen deze producten in een open vrije wereld via podia, festivalterreinen, boekwinkels, platenwinkels en bioscopen de eerste en hoogste exploitatie opbrengsten. Tijdens deze crisis gaat het hele ecosysteem op zijn kop: alles gaat versneld online tegen veel lagere opbrengsten. Opnieuw zijn YouTube, Facebook en andere platforms de lachende derde: zij verdienen er het meest aan. Afgelopen jaar was YouTube wereldwijd goed voor 15 miljard reclame-inkomsten terwijl er nog geen 3 miljard werd afgedragen aan de makers van de content waar consumenten voor naar die platforms gaan. Dat is een fractie van wat betaalde diensten als Spotify en Apple Music afdragen aan producenten, makers en musici. De politiek toont daadkracht als ze

nu de vorig jaar aangenomen richtlijn voor auteursrecht direct implementeren, zodat artiesten, makers en industrie sneller een eerlijk aandeel kunnen uitonderhandelen.

De creatieve industrie is een belangrijke banenmotor in de Nederlandse economie en levert producten niet alleen voor consumenten, maar bijvoorbeeld ook voor het onderwijs, de zakelijke dienstverlening en aan ingenieurs- en architectenbureaus. In zijn totaliteit is zij, samen met de gesubsidieerde instellingen, goed voor minstens 344.000 banen en 25,5 miljard euro toegevoegde waarde aan het BBP. Het gesubsidieerde deel van de sector betreft 65.000 banen en 4,7 miljard toegevoegde waarde. Deze sector kan niet in onderdelen opgeknipt worden. Het is een samenhangend geheel van gesubsidieerde infrastructuur, makers en ondernemingen. De creatieve industrie investeert in, en levert, films en series, muziek en boeken waar alle 17 miljoen Nederlanders naar kijken, naar luisteren en waarin ze lezen of uit voorlezen. Volgens velen levert dat troost, afleiding en hoop op betere tijden. Vitale zaken bij het doorkomen van de lockdown-periode en van groot belang om vol te houden thuis te blijven en zo onze kwetsbaren te beschermen.

Ondernemers zijn gewend hun eigen broek op te houden. Eerste zorg in crisistijd zijn hun makers, personeel en familie. Ze zijn bereid om daarvoor nieuwe leningen aan te gaan om nieuwe producties en creaties mogelijk te blijven maken. Geen hand ophouden, maar toegang tot liquiditeit is voor hen nu belangrijk. Liquiditeit waarmee ze kunnen overleven. Geen schenkingen, maar wel hulp zoals alle anderen krijgen. En erkenning voor hun rol als onmisbare banenmotor in de keten van de creatieve sector. Zonder hen en de makers staan er straks alleen nog mooie gebouwen, verdwijnen de boekhandels en de speciale platenzaken, blijven de festivalterreinen leeg en worden de bioscopen lege donkere blokkendozen. Geef ze de ruimte om te kunnen blijven doen waar ze goed in zijn: troost, hoop en afleiding geven, want die zijn uiteindelijk onmisbaar. Geef ze voldoende krediet en help ze zo de makers helpen.

Ik ben naoorlogs zorgzaam opgevoed. Met als belangrijkste regel dat je in geschonken vrijheid niets mag verkwisten en al helemaal je talenten niet. Je best doen en je best doen om alle mogelijkheden binnen je bereik en verder te benutten stond voorop. Gepassioneerd voor een betere wereld, voor je gezin en je kinderen. Gebaseerd op veel liefde voor boeken, muziek en de geschiedenis en cultuur van ons land. Met hard werken en je hersens goed gebruiken kon je dat bereiken. In vrijheid zonder het juk van een bezetter mocht ik alles worden. Ik koos er na mijn studie aan de Landbouwniversiteit voor om bij een klein platenlabel te

gaan werken. Na vijf jaar kon ik mijn eigen platenlabel opzetten. Na vijftientig jaar keihard en gepassioneerd werken voor jazz en klassieke muziek mag ik sinds twee jaar de belangen van mijn collega's in film en muziek vertegenwoordigen. Juist in deze tijd is het een enorm voorrecht om te mogen strijden voor een toekomst van de creatieve industrie. Niet opgeven en altijd doorgaan met respect voor je medemens, cultuur en geschiedenis.

In de afgelopen 32 jaar heb ik mij verbaasd over de verankering en erkenning van cultuur in het buitenland, terwijl in Nederland feitelijk de wil ontbreekt om cultuur als onmisbaar en vitaal te zien. Hier is cultuur uitwisselbaar met alle andere sectoren. Toch kunnen we niet zonder onze mooie gebouwen, collecties en stads- en dorpsgezichten. Onze schilderijen, orkesten en makers reizen over de hele wereld, waar men met verbazing kijkt hoe zo'n klein land toch zo groot kan zijn. Thuis wordt cultuur als tijdverdrijf voor de elite beschouwd en wordt het geacht te leven van subsidie en bijstand. Alleen al het woord subsidie geeft aan hoe wij naar cultuur kijken: als afhankelijk, niet als investering, zoals hetzelfde overheidsgeld bij EZK heet. Want de miljarden die de creatieve sector opbrengt, tellen kennelijk niet mee in de handelsnatie die we toch zijn. Het is bijna allemaal 'gratuit'. Miljoenen toeristen komen naar ons mooie cultuurrijke land en spenderen miljarden. Ze blijven toch wel komen, zo wordt klaarblijkelijk gedacht, en de makers blijven maken, want dat is nu eenmaal hun roeping. En terwijl in dat laatste misschien een kern van waarheid zit, laat de coronacrisis pijnlijk duidelijk zien dat het eerste onder druk komt te staan. En daar ligt de rol van de creatieve industrie: met hulp van de creatieve industrie wordt content toch wereldwijd in de huiskamers gebracht. Met hulp van de creatieve industrie worden makers beroemd, kunnen ze naar het buitenland leveren ze waarde aan onze handelsmissies. Met hulp van de creatieve industrie vrolijken makers onze feestdagen op. Wel eens stilgestaan bij een Koningsdag of Bevrijdingsdag zonder muziek? Dat laatste hebben we nu gedwongen meegemaakt. Niemand wil dat. Iedereen verlangt naar het moment dat we weer met z'n allen naar buiten mogen om samen met vrienden, familie en burens te dansen op muziek. Zonder muziek, film en boeken wordt het leven saai en heel stil.

Troost, ontspanning en hoop. Dat is naast de economische toegevoegde waarde, het belang van de creatieve industrie. Toon daadkracht. Steun niet alleen de gesubsidieerde instellingen, maar de sector in zijn geheel. Laat een talentvolle generatie niet verloren gaan. Juist zij hebben de hele sector nodig. Maak niet de fout dat er straks alleen nog instellingen of gebouwen zijn. Dan wordt het heel stil in Nederland en heeft de geschonken vrijheid nog maar beperkte zin.